

Пример теста за 2023/2024

(избор задатака из прошлогодишњих рокова)

Испит траје 2 сата.

1. [10 поена]

Показати да за све природне бројеве n важи $2^{\sqrt[n]{n}} \leq n + 1$.

2. [10 поена]

Нека је $ABCD$ правилан тетраедар ивице 1. Раван α је нормална на ивице AB и AC и полови их. Одредити површину пресека равни α и тетраедра $ABCD$.

3. [10 поена]

За округлим столом седи 20 витезова означених бројевима од 1 до 20. Два витеза су у сукобу ако и само ако је збир њихових бројева једнак 20. На колико начина можемо изабрати 5 витезова међу којима нема непријатеља.

4. [10 поена]

Доказати Чевијеву теорему: На правама BC , CA , AB које одређују странице троугла ABC дате су редом тачке A_1 , B_1 , C_1 . Праве AA_1 , BB_1 , CC_1 су међусобно паралелне или се секу у једној тачки ако је

$$\frac{\overrightarrow{AB_1}}{\overrightarrow{B_1C}} \cdot \frac{\overrightarrow{CA_1}}{\overrightarrow{A_1B}} \cdot \frac{\overrightarrow{BC_1}}{\overrightarrow{C_1A}} = 1.$$

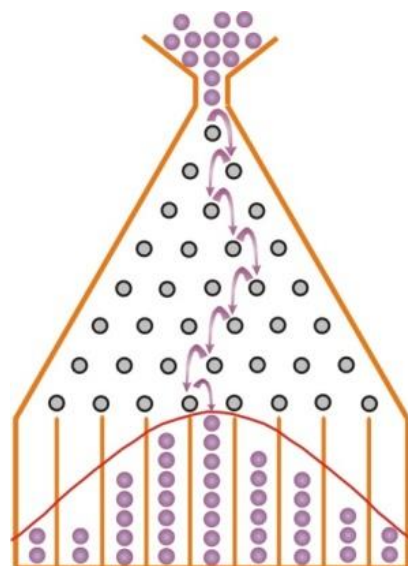
5. [10 поена]

На слици је приказана варијанта Галтонове табле (уређаја који се често користи за популаризацију математике). Са врха табле испуштају се куглице које треба да прођу кроз правилну троугаону мрежу клинова и стигну до преграда на дну табле. Путујући кроз мрежу клинова, куглица се на сваком нивоу судара са по једним клином и скреће лево или десно са једнаком вероватноћом.

1) Таблу чине клинови распоређени у k хоризонталних редова и самим тим $k + 1$ преграда у које куглице могу да упадну. Одредити вероватноћу да куглица упадне у i -ту кутију, $1 \leq i \leq k + 1$.

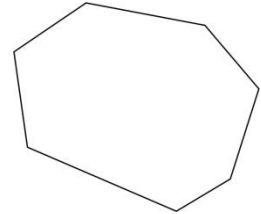
2) Што више има хоризонталних редова клинова и пуштених куглица, у преградама ће се гомилати куглице тако да формирају познату криву. О којој кривој је реч? Објаснити описану појаву?

3) Која позната математичка тврђења илуструје Галтонова табла?

6. [10 поена]

Један од најпознатијих математичких проблема, формулисан пре више од две и по хиљаде година, познат је под називом **Квадратура круга**. Вековима су математичари (научници и многобројни аматери и љубитељи математике) покушавали да одговоре на питање „Да ли је могуће лењиром и шестаром конструисати квадрат чија је површина једнака површини датог круга?“. Тек је у 19. веку показано да је одговор на Да ли је могућа квадратура било ког задатог конвексног полигона. Прецизније, да ли је могуће лењиром и шестаром конструисати квадрат чија је површина једнака површини задатог конвексног полигона? Описати конструкцију или објаснити зашто је она немогућа.

7. [10 поена]

Решити наредни задатак. Детаљно анализирати рад ученика и навести све што је погрешно у наведеном решењу.

Задатак. Одредити скуп свих вредности реалног параметра a за које једначина

$$2^{|x|} - 2^{-|x|} = a \cdot 2^x$$

има максималан број решења.

Решење ученика Н.Н.

$$\begin{aligned} 1^\circ \text{ Ако је } x \geq 0, \text{ онда} \quad & 2^x - 2^{-x} = a \cdot 2^x \quad /: 2^{-x} \\ & 2^{2x} (1-a) = 1 \\ & 2x = \log_2 \frac{1}{1-a} \\ & 2x = -\log_2 (1-a) \\ & x = -\frac{1}{2} \log_2 (1-a) < 0 \quad \downarrow \quad x \geq 0 \quad \text{нема решења.} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} 2^\circ \text{ Ако је } x < 0, \text{ онда} \\ & 2^{-x} - 2^x = a \cdot 2^x \\ & 2^{-x} = (1+a) 2^x \\ & -2x = \log_2 (1+a) \\ & x = -\frac{1}{2} \log_2 (1+a) \quad \text{има решења ако је} \quad \begin{cases} a+1 > 0 \\ a > -1 \end{cases} \end{aligned}$$

Решење је $\boxed{a > -1}$.